

REDACTIA
Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 8

ABONAMENTUL
Pentru Austro-Ungaria:
pe un an 2 cor. pe 1/2 an
an 10 cor.; pe 1/4 de an
5 cor. pe 1 lună 5 cor.
Nr. de Duminică pe an
4 coroaie.
Pentru România și
trăinat, pe an:
40 franci.
Manuscris nu se napolază

TRIBUNA POPORULUI

ADMINISTRAȚIA:
Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 8

INȘERTIUNI
de un șir garni
dată 14 bani,
12 bani a tr. programul,
de fiecare dată seară.

Atât abonand. Reușit și
inșertur. a se plăti
înainte în Arad.

Soritori nefrancați nu se
primesc.

Românii în parlament.

(R) Sub acest titlu „Egyetértés” (dela 11 c.) scrie un articol care, contrar atitudinii de până acum a kossuthiștilor și bányfiștilor, salută cu bucurie pe românii cari s'ar învrednici să intre în parlament.

„Pe deputații români — scrie numitul ziar — ca pe frați, la tot cazul călăți membri ai parlamentului și vor primi ducuros”.

Cere însă, dela acești români, ca „după cum pentru dinșii cer dreptate imparțială”, tot așa să aibă curagiul a servi „statul unitar național maghiar indisolubil”...

Ce da deci cu o mână, ia cu cealaltă. Pentru că nici realitatea și nici pactul dela 1868 nu prevede stat național unitar maghiar, ci un stat ungar în care toate naționalitățile să aibă aceleași drepturi.

În statul unitar național maghiar, bine înțeleș, naționalitățile n'ar pute încâpra. Pentru că a fi și Român bun și Ungur nu e ugete și simțiri, nu se poate, ci noi rugăm să fim — și suntem chiar! — patrioți buni ca Români, căror să nu ni se f. ca în a nici o silă cu limba maghiară.

Ca „Egyetértés”, chiar când tratează m. i. cu moderațiune această chestie, nu înțeleșe lucrurile și nici le admite cum am voi noi, rezultă și din următoarele rânduri:

„Conducătorii naționalităților, și mai ales românii sub conducerea lui Ioan Savu, cer însă schimbarea radicală în ceea ce privește directivele electorale pentru a-și asigura astfel o trecere politică mai mare. În privința asta ei se găsesc de acord cu mulți bărbați politici maghiari. Acei Români însă, cari cred că prin o schimbare a normativelor electorale o să-și creeze o situație mai norocoasă, se înșală tare. Chemarea de căpetenie a statului este adică să-și păstreze tăria deplină și facultatea de a se desvolta; conștient de această chemare a sa, statul trebuie să creeze instituțiuni durabile pentru viitor. Tocmai de aceea, nu va comite nici odată prostia ca să introducă dispozițiuni electorale prin cari să dea arme disrugătoare în mâna celor ce realizează ideea lui național în cauză în afară de hotărâș ferit, întărind astfel indivizii cari caută să sape la baza unității statului maghiar.”

Constatăm că schimbarea radicală a directivei electorale o cere nu numai „Românii de sub conducerea lui Ioan Slavici”, ci o cer toate naționalitățile. „Directivele” electorale de Tisza, trecut, create indeosebi răabile, încât fost adică atât de mizerabile de ele. Au și Ungurii s'au îngroșchinate cu va N. Árpád Széll să giul să f. că munca și vut în cura care de cărpaci: judi a. a. c. în

chestii electorale. Frica de naționalități, o frică fără temei, provocă artificial de presa șovinistă și deștea guvernului cari foloseau chestia naționalităților drept mijloc de a-și menține la putere, i-a cumpenit pe unguri să mențină o lege electorală testabilă, în cât înșși Ungurii, pentu a-și validita voința, la toate algerile au purtat adevărat rășbotu cui, omorându-se ei între ei.

Că ce ravagii a făcut această frică între Unguri, se vederează chiar prin scrisorile lui „Egyetértés”, care ne acuză că realizarea aspirațiunilor noastre o căutam este hotărâș, că refuzând a servi ideii de stat unitar național maghiar, ne am săpa la temelia unității statului.

Scrie d'asemeni, că chemarea de căpetenie a statului e să-și păstreze tăria deplină și facultatea de desvoltare... Foarte bine. Dar ce înțeleg Ungurii sub asta? Înțeleg ca statul să se desvolte în sensul interesului unei singure naționalități, a Ungurilor. Ei cred că statul își păstrează tăria căutând să slăbească naționalitățile, majoritatea cetățenilor statului și că facultatea de a se desvolta statul numai pe conta desvoltării naționalităților trebuie păstrată.

Aci este deosebirea fundamentală între noi și Unguri.

Deocamdata se poate deci naște o singură întrebare: se vor simți oare românii dispuși a cere să convingă pe Unguri în Dieta despre greșeala lor, ori vor sta și mai pe de parte pasivi, lăsând ca ei, prin experiențe cari fatal vor trebui să urmeze, să se convingă că si-guri nu pot purta pe umeri acest stat, că tăria patriei nu poate resita în a slabi majoritatea covârșitoare a cetățenilor, și că cel mai puțin ce sunt datori să făcă, e să schimbe radical „directivele electorale”, ca Români să nu mai aibă motiv a păstra pasivitatea.

Până acum în public nu s'au declarat pentru activitate de cât singur „Activitatea” și „Telegraful”. Ziarul mitropoliei din Sibiu reproducând adecă aproape întreg programul activist al foii din Orăștie, îl aprobă întru toate.

Vorba e numai ce fel de activitate vrea organul mitropolitului Meșianu? Ca cea pe care o inaugurasă la 1864 în Arad?

De astfel de activitate — a lucra să alegi deputați tipuri ca Falk — Românii se vor feri, și ori-când ei se vor decide pentru activitate, nu se vor grupa în jurul ștreberilor naționali, ei vor lupta — ceea ce de altfel chiar și „Egyetértés” recunoaște că altfel nu se poate — pentru a alege bărbații probași cari au susținut programul național chiar și în cele mai furtunoase vremuri.

Sămenii batjocoriri de Maghiari. Faimoasa adresă circulară pentru căștigarea de adereșe în favorul șcintitei și lășmuri a celor din Trei Scaune, de a se revisul le-

gea de naționalități, ajungând și în discuția congreșului I din Sătmăar, eală cum schițăază „Alkotmány”, ziar maghiar, cu data de 11 l. c. sfătoșunile șoviniste:

„Congregația comitatului Sătmăar în ședința de azi s'a ocupat între altele și de nechibăzita gugumănie a comitatului Trei-Scaune, că legea de naționalități trebuie revisulă. Comisiunea permanentă „natural” a recomandat pentru șpriginire adresa comitatului Trei-Scaune. Constantin Lucăciu, membru în congreșiașie, recomandă luarea la cu noștința a adresei, relevând, că în Ungaria Valahii nu sunt împărțișși de aceeași tratare ca și Maghiarii. Vicișpanul Nagy Lász ó „natural” respinge aceste „insinuări”, ear congreșiașia hotărâște să trimită parlamentului o adresă similară cu a celor din Trei Scaune. Ear parlamentul, dacă are minte, va pune la dosar aceste adrese”.

În Austria. În numărul de ieri am înregistrat pe scurt rezultatul alegerilor din curia comunelor, cu care privilegiu baronul Di Pauli, șef al clericalilor și fost ministru, a fost ales în comuna Bozen. În urma acesteia, baronul Di Pauli, care de prezent petrece în München, bolnav de ochi, a trimis deacolo ziarului „Vaterland” din Viena o depeșă în care declară, că „e stăpân pe cuvântul său, numai onoarea nu. Spusese înainte, că alt mandat, afară de cel dela Triest, nu prim șe. Prin urmare, mandatul dela Bozen îl respinge n. condiționat și șrevocabil”. — În chipul așta baronul Di Pauli nu va face parte din membru în Reich-Rathului în noul parlament, ceea ce pentru clericali e o șădere considerabilă.

Crestinșii asociași din districtul III. al Viena au șnut Joiă trecut șeara o adunare electorală foarte cercetată. Cu acest privilegiu Dr. Lueger a pomenit și de cele două mandate perdute ale partidului său în Viena și a zis, că pricina este numai în atitudinea alegătorilor, cari prea s'au încrăzut în șorșii biruinței.

Tot un moment de în emnătate e și faptul, că Dr. Engel, fostul president al clubului Cehilor-tineri, e ferm hotărât, să nu primiască mandat de data aceasta.

Carp și Bülow. Pe lângă toate stăruințele prim-ministrului român P. Carp de a echilibra, situația financiară a statului român este încă cât se poate de îngrijitoare. După-cum cu data de 20 l. c. 2, se depeșază din Berlin, ministrul president al României a șosit acolo Mercuri, unde a conferat mai mult timp cu cancelarul imperiului german, cotele Bülow, în chestia situației financiare a țerii sale.

Concentrarea Sașilor.

Într'unul din numerele trecute ale ziarului nostru, luând act de schimbările ce s'au făcut în tabăra compatrioților nostri Sași, schimbare care se marchează prin încetarea ziarului „bătrânilor” „Kronstädter Tageblatt” și retragerea dela conducerea politică a dlui Dr. Karl Wolff, am făcut unele reflexiuni, la cari „Kronstädter Zeitung” dela 7 Ianuarie face următoarele reflexiuni rectificatoare:

„Impăcarea celor două grupări antagoniste ale Sașilor din Brașov în nici un caz nu poate fi șocotită și nu se șocotește de

„biruința” a unuia sau a celuilalt partid. Faptul că „Kronstädter Tageblatt” a încetat, ear „Kronstädter Zeitung” conștinuă, nu justifică concluzia „Tribunei Poporului”. Că nu puteau să rămână în ființa amé două ziarele îndată ce toți Sașii sunt într'o tabăra, este natural. Tot atât de natural a fost, ca „Kronstädter Zeitung”, ziar mai vechiu și mai răspândit, să continue a exista, pe când „Tageblatt”, întemeiat abia de câțiva ani și susținut cu mari jertfe, să înceteze. — Și mai eronată este opinierea ziarelor românești în privința retragerii dlui Dr. Wolff, din presidenția clubului central. Această retragere a urmat pur și simplu din motive de sănătate și nu este un efect nici direct, nici indirect al vre-unel atitudini politice oarecare. Fiecare Saș, fără deosebire de vederi politice și de considerațiuni de partid, în înțeleșul de înainte, regretă adânc, că dlui Dr. Karl Wolff nu-l mai este în puținșă să stea la locul său de conducător politic. Retragerea sa, mai ales în anii din urmă, nimeni n'a dorit-o. Rugăm pe colegii nostri Români, să binevoiască a lăa act de această lămurire asupra situației, care șperăm că va fi șpriginită chiar”.

În același articol „Kronstädter Zeitung”, răspunzând confratelui german din Timișoara „Deutsches Tageblatt für Ungarn”, care a judecat situația în același sens cu noi, spune următoarele:

„N-am reunit și nimeni n'a fost în vînș. Astfel numai căștigă poporul nostru în forță națională; o împregurare, pe care și compatrioții nostri români, cari atât de simpatie au împinpat pe Germanii din Ungaria, vor saluta-o cu bucurie”.

Bülow și Maghiarii.

Cancelarul Bülow a ținut un important discours în parlamentul prusian, declarând că guvernul șocotește de a sa datorie, ca să îndrepteze în întâiul rând neajunsurile economice. Un organism național nu este complet decât atunci, când unul din cei mai importanți membri ai șei, agricultura, se va găsi într'o situațiune mulțumitoare.

Este datorie guvernului de a șpriginii de-opotrivă industria, comerțul și agricultura, dar aceasta din urmă în actuala stare de lucruri pretinde un șprigin deosebit.

Această accentuare a deosebitel îngrijiri pentru agricultură, a căștigat aplausele agrarilor germani, și cancelarul printr'această „concesiune” i-a căștigat și pe aceia pentru proiectele de canalizare.

Presa maghiară vede cu nemulțumire îngrădirea ce pregătește cancelarul prin politica sa economică „Pesti Napló”, ocupându-se la loc de frunte de „formula lui Bülow”, șune că vede în ea o asigurare a șărării vamale față cu străinătatea, în șpecial față cu produsele „șicole” din Ungaria.

„Această formulă șe șpune destul — zice P. N. — Într-șe privește afoceriile noastre. Ne șpune că producțiunea noastră agricolă nu poate conta la piața germană, căci piața germană

Învităre la abonament

Deschidem prin aceasta abonament pe al doilea semestru la

„TRIBUNA POPORULUI“

Cu condițiunile de abonament, însemnate și în fruntea foii, cari sunt cele următoare:

In Monarchie:

Pe un an Cor. 20.—
Pe 1/2 an 10.—
Pe 1/4 an 5.—
Pe o lună 2.—

Pentru România și străinătate:

Pe un an franci 40.—

NUMERII DE DUMINECA

pot fi abonați deosebit, ca foaie pentru popor, cu cor. 4 pe an, având o întindere de 8 pagine, cele 4 pagine ale foii de zi, plus un adaus poporal de 4 pagine.

Domnii abonați sunt rugați a grăbi cu reînnoirea abonamentelor pentru regulata expedare a foii.

Abonamentele se fac prin mandate postale și anumit pentru un timp, care începe cu prima și se termină cu ultima lună.

Este în interesul dlor abonați, ca adresele să fie însemnate cât se poate de corect și legibil. Domnii abonați vechi sunt rugați a lipi pe mandatul postal adresa tipărită dela fâșiile, în cari li-s'a trimis „Tribuna Poporului“ până acum.

Administrația

„TRIBUNEI POPORULUI“

A apărut

Calendarul pe anul 1901
în editura Tipografiei Diecesane

(Arad).

Material foarte variat cuprinzând:

Literatură,

istorie,

afaceri bisericești,

parte economică,

târgurile,

povești de tot felul

și 22 ilustrațiuni (chipuri).

Între acestea: portretul P. S. Școepului și Goldiș.

Dintre tablourile dela instalare, Prea Sfinții Episcopi Popoa și Goldiș pe pragul bisericii (îmbrăcați în ornate), 8 chipuri ca călăreți și mulțimea mare dela instalare; biserica rom. ort. din Oradea (2 chipuri: exteriorul și înconostasul bisericii), Reședința episcopului de vară din Amd. Gaiu.

— Toate pe hârtie fină, încât ori-care se va pute pune în ramă. —

Prețul calendarului va fi moderat, ca și cel mai sărac să și-l poată procura.

Celor ceri vor de face din aceste calendare, se va da rabat. Se atrage atenția d-lor preoți și învățați.

Szabó Albert

prăvălie de sticlărie, lampe, servicii de porțelan și de bucătărie.

ARAD.

Strada Atzél-Peter Nr. 1.

vis-à-vis cu intrarea principală în teatru.

ARAD.

Lampe atâtea și cu picior,
fitiluri electrice și pentru gaz.

Obiecte și tacămuri de alpaca și de alpaca-argint.

Vase de tinichea

pentru fert, smălțuite.

Obiecte de lăuc și decorații de pereți de majolica.

Efecte de sticlă și de porțelan.

Mare asortiment de oglinzi de toaletă, de aplicat pe perete sau pe masă.

Singurul reprezent. al fabricii de electricitate Ganz și Comp.

Servicii de cafea, Moca, și pentru ceaiu, dela 3 fl. 60 cr. în sus. — Servicii de masă de cel mai fin porțelan de Karlsbad și din fayence, dela 10 fl. în sus. — Efecte de casă și de bucătărie. — Rame pentru oglinzi și tablouri, în mai mult de 150 modele. — Lucrări de sticlărie se primesc în prețuri modeste.

Instalări pentru mirese,

dela cele mai simple până la cele mai pompoase

519 10—

Comande din provinciile se execută punctual.

Cataloage ilustrate se trimit la cerere gratuit și francate.

A apărut

Și se află de vânzare la administrația „Trib. Poporului“ următoarele opuri:

	coroana	fleri
1.) „Geografia Comitatului Arad“, pentru clasa a III-a școalelor populare, de Damaschin Medre, învățător; aprobat de Ven. Consistor ilustrată cu cărți geografice	—	—70
2.) „Amicul Poporului“ — de Titus Vuculescu, pretor. Indreptar practic în cauze administrative.	—	1.—
3.) „Lupta pentru drept de Dr. Rudolf Ihering traducere de T. V. Păcățean,	—	2.—
4.) „Judecătorile cu jurații“ — de Teodor V. Păcățeanu,	—	—80
5.) „Libertatea“ — de Ioan Stuart Mill, tradusă de T. V. Păcățeanu,	—	2.—
6.) „Principiile politice“, după Dr. T de Holtzendorf, de T. Păcățeanu	—	4.—
7.) „Caractere morale“ — exemple și sentințe culese din istoriile și literaturile popoarelor vechi și moderne, de Ioan Popoa, profesor în Brașov.	—	2,50
8.) „Războiul pentru neatârnată“ de George Coșbuc.	—	1,20
9.) „Din vremuri apuse“ — de Iudita Secula născ. Truția	—	1.—
10.) „Vieritul“ — de Petru Vancu,	—	1.—
11.) „Teoria Dramelor“ — de Dr. Iosif Blaga.	—	3,60
12.) „Juvenilia“ — de Sextil Pușcariu.	—	1,60
13.) „Cuvântări bisericești“ — traduse de Ioan Genț.	—	5.—
14.) „Pribeag“ — de Ioan Iosif Școepul,	—	1,50
15.) Instrucțiuni populare populare despre Datorițele și Drepturile purtătorului de dare edate de Vilhelm Niemandz	—	1,20
16.) „Liturgia Stului Ioan Crisostom“ (pe note) pentru cor mixt pe patru voci — de Nicolae Ștefu învățător în Arad. Această liturgie conține toate cântările liturgice, ce are să răspundă corul în Dumineci și sărbători. Pe lângă acestea mai conține irmase, priceșne și un adaus de cântece populare. Toate imnele se pot cânta și numai pe 2 3 voci. Prețul unui exemplar s'a redus dela 6 la 3 coroane.	—	—

La comande să se mai adauge de fie-care op 10 fleri spese postale.